

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
malí oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-50, veliki
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vredica po 10 Din
g Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
ročen, ponedeljka in
dneva po prazniku

Prava Ljubljana je že v taboru SLS.

Socialni demokrati se vdinjali SDS.

SLS v Ljubljani ima 3864 glasov.

Brez njenih mandatov že danes vsak občinski svet nemogoč!

Prava Ljubljana je že v taboru SLS. Tako so govorile včerajšnje volitve. Primorci, Rusi, Čehi, ki ste omogočili številko SDS, v kolikor presegajo številke SLS, še enkrat: Pozdravljeni v naši sredi, a tudi dobro, da je igralna miza napolnjena — z odprtimi kartami. In takoj uvodoma tudi to: Tudi tako zvano levo marksistično in Kristanovo socialno demokratično delavstvo je pokazalo svoje karte. Hvala vam, vsaj vemo, s kom imamo opraviti. Svoje kandidate ste zavrgli, da ste pomagali SDS na konja. Prvi mah, ko so ljubljanske ulice kolikor toliko bile oživiljene od socialističnega delavstva, je — bil! Vodstvo tega gibanja je dokazalo, da mu je več dejanski kapitalizem SDS, več boj proti sklerikalizmu kot stvarno socialnopolitično delo v občini. Včerajšnji dan je izpričal slovenskemu delavstvu, zakaj ni bilo in ni med Slovenci mogoče socialnodemokratsko gibanje. Hvala vam tudi radi tega, ker vam odslej ne bo več mogoče begati slovenskega delavstva, ker zdaj je jasno vsakomur, da je politično socialni demokratizem isto kot SDS, da hoče to vodstvo korakati z SDS v vseh vprašanih roki v roki. Hvala vam za jasne karte in obračaje se odslej v svojih zahtevah le na — SDS! Vodstvu socialistov pa tale nauk: Kdor vzgaja člane za pustolovščino, jo tudi žanje in tam so odprta vrata — podkupovanju. In dobro je razumela to stvar včeraj SDS. Deževalo je stodinarskih bankovcev!

In SLS? Prava Ljubljana je že v njenem taboru! Prvič: SLS je dobila 19 mandatov, kar je največ do sedaj, odkar nastopa kot SLS samostojno v komunalni borbi. Brez njenih 19 mandatov je vsaki občinski svet nemogoč! Nastopila je tedaj doba, ko se SLS ne bojuje s svojim komunalno-političnim programom samo za soudeležbo, ampak za popolno moč, za popolno apliciranje socialnosti, reda, poštenosti in prave naprednosti tudi v Ljubljani! — Drugič: Edino življenjski program SLS kot vespolne stranke slovenskega ljudstva je dobil s 3864 glasovi neizprosno potrdilo, da hoče tudi Ljubljana biti v istem socialno-političnem taboru kot slovenski narod sploh! — Tretjič: SLS ima tudi v Ljubljani svojo mogočno armado, predvsem iz delovnega ljudstva, na katero se bo lahko odzlelo absolutno zanašala proti tistemu delu uradništva, ki ima znano politično filozofijo: Nagajajmo dr. Korošcu stranki, saj on nam je vedno tudi najgostovitojše, SDS pa pokazala — roge! Definitivno je padla po zadnjih skušnjah pri sedanjih volitvah odločitev, oziroma se razsvetlila pot, po kateri bo hodila skrb SLS!

A za nas pristaše SLS je glavno to: Tudi v Ljubljani stalno naraščamo, od občinskih do občinskih volitev! Ni še daleč za namy čas, ko je SLS razpolagala s 1500—1800 gotovimi glasovi, danes se število njenih pristašev približuje vzpodbujajoči številki — 4000.

A borbenost teh vrst? Kdor je le oddaleč opazoval požrtvovalno delo agitacijskih pisarn, kdor je videl ogenj v očeh naših volivcev, kdor je prisostvoval tisočglavi množici v Unio-nu, kdor je čul frenetično pozdravljanje dr. Korošca na kolodvoru, ko se je vrodu približeval le na rokah naroda, kdor je čul kliče: Le še ene volitve in Ljubljana je absolutno naša, kdor je videl bojevito razpoloženje, kamorkoli sta se prikazala načelnik dr. Korošec in nosilec liste dr. Gosar, ta ve in kliče: SLS in dr. Korošec, kmalu bo kot v Sloveniji tako

tudi na ljubljanskem magistratu zaplapolala velika zastava SLS!

Vam pa, volivci, predstavniki, požrtvovalni voditelji pisarn, agitatorji, vam somiš-

ljenikom bodi izrečena na ogromnem uspehu naše stranke — zahvala slovenskega delovnega ljudstva! Kakor vi ne stranke, vas tudi stranka nikdar ne zapusti!

Izid volitev 2. oktobra 1927 v občinski svet ljubljanski.

Volišča	Volivcev	Glasoval	Dr. Gosar	Likar	Dr. Puc	Dr. Rav-nihar	Dr. Le-mež	Dr. Gre-gorič
I. Šolski okraj, I. del	808	626	254	14	286	28	31	13
II. Šolski okraj, II. del	845	607	285	12	252	25	15	18
III. Št. Jakobski okraj, I. del	716	536	221	19	253	18	12	13
IV. Št. Jakobski okraj, II. del	714	529	158	26	286	21	29	9
V. Trnovo	911	682	251	67	306	18	20	20
VI. Krakovo in I. del Dvor. okr.	529	380	123	23	191	26	10	7
VI. a. Krakovo in II. del Dvor. okr.	557	393	119	16	210	22	17	9
VII. Dvorski okraj, II. del	773	538	183	17	281	38	12	7
VIII. Dvorski okraj, III. del	877	611	169	13	352	38	13	26
IX. Kolizejski okoliš, I. del	585	399	115	23	205	26	18	12
IX. a. Kolizejski okoliš, II. del	566	406	139	30	193	19	20	5
X. Kolodvorski okraj, I. del	916	657	259	25	291	39	14	29
XI. Kolodvorski okraj, II. del	649	435	142	16	223	29	10	15
XII. Kolodvorski okraj, III. del	682	492	203	16	227	32	14	10
XIII. Kolodvorski okraj, IV. del	739	525	214	26	222	26	22	15
XIV. Vodmat. okraj (črke A—L)	424	311	136	10	126	20	14	5
XIV. a. Vodmat. okr. (črke M—Ž)	475	336	155	12	135	11	17	6
XV. Predkraji	721	595	240	18	298	8	25	6
XVI. Šiška, I. del	655	446	152	61	180	28	18	7
XVII. Šiška, II. del	801	528	210	44	194	29	40	11
XVIII. Šiška, III. del	603	400	136	49	168	22	21	4
Skupaj . .	14546	10432	3864	537	4879	513	392	247
Število mandatov			19	2	23	2	2	1

Velikanske manifestacije in ovacije dr. Korošcu.

Ljubljanske množice so sprejele izid volitev z doslej nepoznanim entuziazmom. Somišljeniki SLS so pričakovali izida volitev v velikih dvorani hotela Union. Uspeh naše stranke je navdal pričujoče z nepopisnim navdušenjem. Preko 3500 glasov namreč za našo samostojno listo nihče ni pričakoval. Največ jih je bilo, ki so računali, da dobi SLS 15 mandatov. Kar smo dosegli več, je bilo nad pričakovanje.

Radost je povečala vest o uradni ugotovitvi števila mandatov, ki je povedala, da SDS ni dobila absolutne večine, ki jo je že ves teden poprej napovedovala.

Sredi največjega navdušenja je padlo v dvorano poročilo, da je SDS sicerica z dežele, tudi iz Stajerske in Zagreba, veliko število bivših orjunašev, ki demonstrirajo po ulicah in napovedujejo, da bodo na kolodvoru napadli dr. Korošca, ko se z večernim vlakom odpelje v Beograd.

Ko so množice volivcev SLS zvedele za ta načrt esdeerskih pretepačev, so se vse kot en moč dvignili iz dvorane in med veselimi vzdikanjem SLS in dr. Korošcu odkorakale po

Miklošičevi cesti proti glavnemu kolodvoru. Pred kolodvorom so gruče volivcev čakale prihoda dr. Korošca, prepevaje narodne pesmi.

Razburjenje in nemir je nastal, ko so po Dunajski cesti prikorakali demonstrantje SDS z zastavo na čelu. Bande SDS so divje kričale in sramotile dr. Korošca in ljubljanske kandidate SLS.

Tako sta se pred glavnim kolodvorom formirali dve ogromni množici manifestantov, med katerima bi nedvomno prišlo do dejanskih spopadov, kajti pristaši SDS so nesramno izživali, če se ne bi med prvo in drugo gručo postavil močan kordon policije in žandarmerije.

Prvi se je pripeljal avtomobil z dr. Zerjavom in dr. Kramerjem. Gruča SDS je pri tem dvignila jerihonsko vpitje in kričanje. Za obema je več pretepaških kolovodij SDS vdrlo na kolodvorski peron, nastalo je splošno prerivanje, kričanje in oba gospoda SLS sta jo nashitree odkurila na peron in v vagon.

Nekaj minut nato se je pojavil dr. Korošec. V tem hipu je bil obdan njegov avtomobil od množice somišljenikov. Noben kordon

policije ni več držal. Pozdrav voditelju Slovenije je zadonel iz tisočerihih grl tako mogočno, da je odmeval po vsej Ljubljani. Kot v času najsilnejših nastopov ljudskih mas, kadar navdušenje prestopi vse običajne meje in narod vidi pred seboj samo ljubezen do svojega ideala in zbere vse sile in vse možnosti, da to svoje potencirano čuvstvo izrazi v najpopolnejši meri, tako se je utrgal najsilnejši val navdušenja, kar jih je kdaj doživela Ljubljana. Tudi nobena deklaracijska manifestacija niti oddaleč ni pokazala tolike volje in sile ter tolike ljubezni in navdušenja, kot ta hipen spontan in tako mogočen pozdrav dr. Korošcu sinoči na kolodvoru.

Jeze zeleni so pihali pretepači SDS in iskoristili ugodnejšo pozicijo na peronu, kamor se jih je nekaj prebilo preko policije, ki je bila proti njim neverjetno obzirna. Tam so skušali potem dr. Korošca insultirati, kar je zopet povzročilo novo ogorčenje, tako da so naši fantje poskakali preko železniške ograje in pred belgrajskim vlakom priredili dr. Korošcu nove ovacije.

Takoj nato je policija vdrila na kolodvorski peron in obojne demonstrante razgnala. Volivci SDS so se obrnili od kolodvora nazaj po Miklošičevi cesti proti Unio-nu, ki je bil pa zastražen, ker je od frančiškanskega mosta vdirala že nova gruča razgrajčev SDS, ki so pozivali k pobujanju in pretepanju.

SDS je svoje klope potem podila še po raznih mestnih ulicah. Rjuli in tulili so še nekako do devetih, potem pa je zavlada v mestu zopet mir.

Na včerajšnji nastop somišljenikov SLS smo ponosni. Hvala vam, odločni mošje in fantje! Zadnji petek in pa včeraj ste pokazali, da se tudi na ljubljanski ulici ne bojimo nikogar več.

In med nami ste bili sami Ljubljanci domačini, dočim je SDS privlekla svoje kričalce iz vse dežele in še iz sosedstve, tako silen strah ima v Ljubljani. Naša stvar raste. Naša odločnost in pogum se jačata, ljubljanska ulica mora postati naša domena, ljubljansko mesto pa bomo z vztrajnim delom in neprestano agitacijo dobili popolnoma v naš tabor in pod naše zastave.

Se enkrat: Vaši odločnosti, mošje in fantje, spoštovanje, čast in zahvala!

Novoizvoljeni člani občinskega sveta:

Pri včerajšnjih volitvah so bili izvoljeni za občinske odbornike v Ljubljani tile gospodje:

Od SLS: Dr. Andrej Gosar, minister za socialno politiko; Evgen Jarc, profesor; Janko Nepomuk Jeglič, šolski ravnatelj v pokoju; Franc Orehek, ravnatelj; Franc Pust, tesarski mojster; Anton Marinček, uradnik Delavske zbornice; dr. Josip Jerič, odvetnik; Jože Pirc, računski nadsvetnik; dr. Valentin Rožič, profesor; Josip Olup, trgovec in posestnik; Franc Debevec, železniški poslovodja; Ivan Krvina, urarski delovodja; Josip Rajnar, železniški uradnik; Metod Golmajer, strojni stavec; ing. Franc Ruch, gradbeni nadsvetnik; Edvard Meze, posestnik; Josip Musar, mesar in posestnik; Mihael Krek, urednik; Ivan Lipoglavšek, zasebni uradnik.

Od socialistov: St. Likar, tajnik OUZD; Ljudevit Miklošič, železničar.

Od SDS: Dr. Dinko Puc, Josip Turk, Anton Likozar, Ivan Tavčar, Peter Stork, Josip Rehek, dr. Joža Bohinjec, Ernest Vargazon, Franc Rupnik, ing. Lado Bera, Miroslav U-

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki.
Priporočajte tudi njegov oglašni del.

bas, Karel Urbančič, Alojzij Lombard, dr. Josip Klepec, Franc Zajc, Ivan Dachs, Franc Pišek, dr. Rudolf Koprivnik, Valentin Urbančič, Josip Ambrožič, Josip Lovša, Ivan Vrblina in Ivan Mihelič.

Od NRS: Dr. Vladimir Ravnihar in dr. Miroslav Lukan.

Od delavsko-kmetijskega bloka: Dr. Milan Lemež in Marcel Zorja.

Od Gospodarske stranke: Dr. Vinko Gregorič.

V Ljubljani je bilo živo.

Vsako je vedel že vnaprej, da gre boj le med SLS in SDS. Ljubljana se je začudila, odkod naenkrat v lepem jesenskem dnevu toliko prometnih sredstev na ulici, toliko vrveža preko dneva.

Pred sejo radikalnega in demokratskega kluba.

PREDSEDNIK RADIKALNEGA KLUBA BO G. VELJA VUKIČEVIČ. — DEMOKRATSKI KLUB BO ODOBRILO POLITIKO SEDANJE VLADE.

r Belgrad, 2. oktobra. (Izv.) Predsednik vlade g. Velja Vukičević je sredi ob 11 odpoval z brzovlakom v Rogaško Slatino odkoder se bo pa najbrž že tekom jutrišnjega dneva vrnil v Belgrad. Kajti pri jutrišnji seji radikalnega kluba bi imel predsednik vlade podati poročilo o političnem položaju in prisostvovati volitvam predsedstva radikalnega kluba. Kakor smo že ponovno poročali, bo za predsednika radikalnega kluba izvoljen g. Velja Vukičević, za katerega se je dosedaj izrekla ogromna večina radikalnih poslancev. Izven vsakega dvoma je, da bo njegova izvolitev tudi sprejeta z veliko večino.

Kar se tiče ostalih članov vodstva radikalnega kluba, še ni prišlo do končnoveljavnega sporazuma, marveč je za jutri dopoldne

Načelnik SLS g. dr. Korošec in nosilec liste g. dr. Gosar sta obiskala vse volivne pisarne, koder sta bila predmet iskrenega pozdravljanja. Zanimiv je bil prizor ob dolenskem mostu, ko se je med gručo debaterjev pojavil dr. Gosar, katerega so volivci sprejeli iskreno in navdušeno z: Živel naš socialni minister!

SDS je ponavljala staro prakso. Že dopoldne so dobile naše agitacijske pisarne obvestilo, da se glasovi kupujejo po sto dinarjev, da volijo mrtvi, za katere so dobili živi neupravičenci 300 dinarjev dnevnic.

Zvečer, ko se je končno razglasil rezultat, pa se je začelo uganjanje, kaj bo z bodočim občinskim svetom, ali bo delazmožen ali ne in ali bo mogoče pripraviti SDS do tega, da bo znala ločiti svojo strankarsko od mestne blagajne.

Na splošno so se volitve izvršile v miru.

sklicana pred sejo radikalnega kluba seja voditeljev, uglednih članov radikalnega kluba in ministrov. Na tej seji se bo razpravljalo o razdelitvi ostalih mest v vodstvu radikalnega kluba. V nekaterih krogih prevladuje mnenje, da bo trajala debata o političnem poročilu najbrž jutri ves dan, tako da bo do izvolitve predsedstva radikalnega kluba prišlo šele pojutrišnjem.

Ravno takšen je položaj v demokratskih krogih. Kakor smo že poročali, bo dobil besedo kot prvi zun. minister g. dr. Voja Marinković in bo poročal o političnem položaju. Že sedaj je gotovo, da bo to poročilo sprejeto soglasno in da bo demokratski klub po svoji ogromni večini odobril politiko sedanje vladne koalicije.

Uradni komunike našega zunanjega ministra o korakih našega poslanika v Sofiji.

r Belgrad, 2. okt. (Izv.) Z ozirom na različna tolmačenja naših korakov v Sofiji je zunanje ministrstvo izdalo sledeče uradno obvestilo o korakih našega poslanika v Sofiji z ozirom na poslednje atentate v južni Srbiji. Poročilo se glasi:

»Čim so naše oblasti dobile poročila o atentatu, ki so se izvršili v Gjevgeliji in na progi Skoplje—Solun, izvršenih od individuumov, ki so prišli iz Bolgarije, poslani od tako zvanega makedonskega komiteja, je naš poslanik v Sofiji dobil nalog, da o tem obvesti bolgarsko vlado, da bi ona mogla storiti nadaljnje, kar je potrebno. Nikakor se ne more predpostavljati, da bi vlada civilizirane države dopustila — v kolikor je to nemogoče preprečiti — da se na njenem teritoriju pripravljajo atentati in izvršujejo zločinstva v drugi državi. Naš poslanik je izvršil ta nalog. V času odsotnosti zunanjega ministra je o tem obvestil predsednika ministrskega sveta. Ljapčev je te zločine obsodil. Ta zločinska aktivnost stremi očividno za tem, da se dobro razmerje med obema državama skali. Domnevajoč, odkod izvirajo ti zločini, je g. Ljapčev med ostalim za svojo osebno informacijo poizvedel,

v čem je zadeva z aretacijo nekaterih akademikov, radi česar se je poskušala razviti agitacija tudi v Bolgariji in inozemstvu. G. Ljuba Nešić je bil mnenja, da nima nobenega razloga, da bi odgovarjal na to, kar je že znano iz časopisja. Ker se je razgovor v bolgarskem časopisju reproduciral na način, da bi se mu mogel pripisovati popolnoma drug značaj, smo pooblaščen, podatki gornjo izjavo.«

Pred odločnimi koraki naše vlade v Sofiji.

r Belgrad, 2. okt. (Izv.) Poslednji trije dogodki na bolgarsko-jugoslovanski meji in dogodki v Solunu so povzročili, da se med Belgradom in Atenami vrši živahna izmenjava misli o tem, kakšni koraki naj se storijo v Sofiji. Grška vlada je predlagala naši vladi, da skupno nastopita po svojih zastopnikih v Sofiji. Kljub temu, da bi bil ta korak morda v interesu prizadetih, se vendar dosedaj še ni storil definitivnega sklepa o tem. Vsekakor pa je gotovo, da bomo z ozirom na dogodke v Solunu, kjer so bolgarski četaši pripravljali napad na naš konzulat, storili v Sofiji ponovne korake.

Proslava Hindenburgove 80 letnice.

BERLIN VES V SLAVLJU. NUNCIJ PACELLI ČESTITA ZA DIPLOMATE. TUDI DUNAJ PRAZNUJE.

v Berlin, 2. okt. (Izv.) V Berlinu so danes na najslavesnejši način praznovali 80 letnico državnega predsednika Hindenburga. Zunanja slika Berlina že od vojnih časov ni bila več tako pestra kakor danes. Že od osmih zjutraj so nepregledne množice napolnile več kilometrov dolgo cesto od predsednikove vile do cerkve v dvojnem špalirju, dasi se je sprevod pričel še le opoldne. Kot prvi se je pripeljal pred predsednikovo vilo dojen diplomatov papeški nuncij Pacelli, da mu izroči čestitke inozemskih misij, nato so se vrstili zastopniki vojske, parlamentarnega predsedstva, narodni poslanci, zastopniki raznih državnih zvez itd. Glavni dogodek za občinstvo pa je bil špalir na slavnostni cesti od Wilhelmstrasse do stadiona. Cesta je bila okrašena z zastavami in zelenjem, na obeh straneh ceste pa se je trlo na stotisoče ljudi. Posamezna nemška plemena so bila zastopana v narodnih nošah, nastopala so razna društva, tako da je bila slika sprevoda nepopisno pestra. Stadion, ki ima prostora za 100.000 ljudi, je bil veliko premajhen za ogromno množico. Tam je pelo 5000

šolskih otrok Hindenburgu poklonilno pesem, za katero se je Hindenburg v kratkem govoru zahvalil. Pri dopoldanskem sprejemu je imel nagovor državni kancelar dr. Marx, v katerem je navajal, da je Hindenburg kot predsednik izpolnil svojo obljubo: služiti v korist nemškega naroda. Hindenburg je odgovoril, da je njegova največja želja dati nemškemu narodu edinost. Papežev nuncij Pacelli je v imenu diplomatskega kora izročil umetno napravljeno addresso v pergamentu z grbom rodbine Hindenburg in z željo, da bi Hindenburg še dolgo na čelu Nemčije deloval v mirnem soglasju. Tudi iz vseh ostalih delov Nemčije se poroča o sijajni proslavi obletnice.

v Dunaj, 2. okt. (Izv.) Tudi na Dunaju so praznovali 80 letnico Hindenburga v znaku proslave za pripojitev k Nemčiji. Na Heldenplatzu bivšega dvora je v prisotnosti članov vlade in poslancev govoril pesnik Karel Hans Strobl slavnostni govor, dočim je pevsko društvo Ostmärkischer Sängerbund pelo slavnostno pesem. Nato je bil slavnostni sprevod na Ringu, ki je trajal dve uri.

Viktor Kušar:

Ob 20 letnici viške cerkve

Že leta 1908. se je sprožila misel in želja, da se v viški občini osnuje samostojna župnija ter se zida nova cerkev. Ta ideja je živela v zraku, dokler ni neka žena podarila v ta namen 200 kron, ki so bili prvi temeljni kamen naše nove bazilike sv. Antona na Viču, ki je kras občini ter ena najlepših cerkev Slovenije. Naj mi bo ob tej za našo faro tako pomembni obletnici dovoljeno, da v kratkih potezih orisem zidavo cerkve, katere se mlajša generacija najbrže ne spominja, ter navedem nekatere druge gotovo zanimive podatke, ki bodo brez dvoma zainteresirali vse farane. Par dni potem, ko je bilo darovanih prvih 200 kron, je ljubljanski knezoškof poslal ljubeznivo pismo, ter položil kot temeljni kamen 1000 kron. Dne 1. januarja 1906 pa se je osnovalo društvo za zidavo nove cerkve, ki je kakor danes vidimo, častno in trudapolno nalogo tudi dokončalo. Društvo je šlo pri ustanovitvi 106 članov in prvi odbor tega društva je bil takole sestavljen: Josip Lavrič, Fran Javornik, Franc Oblak (takratni župan), Matovž Perme, Jurij Petrovič, Viktor Kranjc, Martin Pogorelec. Po dolgih debatah se je društvo odločilo za »Peklarjev« svet nasproti šole, ter plačalo zanj 22.000 kron. Takoj nato se je poverila izdelava načrtov znanemu umetniku in arhitektu Pascherju iz Gradca. Tako so pričeli že 21. maja 1906 kopati temelje za hospic, ter so se stavbena dela za istega oddala ljubljanski tvrdki Simon Treo, zidarska dela za cerkev pa stavbeniku in arhitektu Viljemu Treo in sicer za približno vsoto 120.000 kron, vendar pa se je ta vsota kasneje precej povečala, vključno temu, da so občani in okoližani darovali mnogo stavbenega in raznega drugega materiala. Ob navzočnosti mnogoštevilnih faranov so dne 10. septembra 1906 začeli kopati temelje za veličastno stavbo. Krasne velike stebre za stranske ladje, 6 po številu, je dobavila tvrdka baron Pittel iz Wiesenbacha. Pri zidavi cerkve so bili poleg drugih domaših podjetij zaposlene tudi tele tvrdke: Teodor Korn, Avgust Martinčič, Seravali, Toman i. dr. Zanimivo je tudi mišljenje takratnega občinskega odbora o zidavi nove cerkve, ki se je za zidavo cerkve in ustanovitve fare izrekel pod pogojem, da občina nikakor ne bo radi tega imela nikakih stroškov! Zvonove so potegnili v zvonik dne 6. oktobra 1906 v skupni teži 4449 kg ter so stali 18.099,80 K.

Kot prvega dušnega pastirja je poslal pokojni provincial p. Placid, ki je bil pravzaprav ustanovitelj in duša vsega prvega dela, ter s si-

davo tudi dejansko začel, l. 1907. g. p. Avgušlina Čampa, ki je bil prvi župnik, ter je pred nekaj leti umrl v Ljubljani kot provincial. Za njim nam župniku je p. Teodor Tavčar, ki praznuje dan tudi 20 letnico pastirovanja v naši župniji. Oh tem za njega tako častnem in pomembnem jubileju njegovih zaslug za faro, občino in za posameznike ne bom posebej poudarjal, ker jih vsi dobro poznamo.

Delo novo ustanovljene župnije se je začelo dne 12. oktobra 1907 in sicer s pogrebom. Dne 26. jan. 1908 pa je bil v naši cerkvi poročen prvi par in sicer Ivan Erjavac in Marija Zirovnik. Tudi nekateri drugi dogodki bodo zanimivi in sicer: Dne 28. marca 1908 se je ustanovila hranilnica Rajfajznovka, ki je v skoraj 20 letnem delu storila mnogo, mnogo dobrega v naši delavski fari. Kot protiutež tej hranilnici je bila ustanovljena liberalna, ki je imela svoj sedež v Bobenčkovih hiši, ki pa danes ne obstoji več. Prvo sv. obhajilo otrok je bilo dne 3. maja 1908. Dne 21. junija 1908 je bila ustanovljena Marijina družba, 23. avgusta 1908 pa je bil prvi nastop »Orlac. Župnija je bila oblatno priznana za samostojno dne 25. oktobra 1908. Prvi kret v novi cerkvi je bil dne 25. oktobra 1908. Dne 21. marca 1908 je bilo v fari ustanovljeno sokolsko društvo, katero je ustanovil Jos. Tribuč. Dne 18. julija 1908 se je brala v cerkvi prva nova maša. Dne 26. sept. 1909 je takratno kršč. soc. delavstvo, ki je bilo izredno dobro organizirano in po številu zelo močno (delavski sprevod v Ljubljano nad 500 moč) ustanovilo katoliški konsum. L. 1910. je bil sezidan »Društveni dom« na Glincah. Dne 17. julija 1910 je bila blagoslovljena krasna kapelica v Rožni dolini, katero je sprvič nastopila samostojno. Dne 19. sept. 1911 je vršilo v fari prvo ljudsko štetje (8700) duš. Dne 2. aprila 1911 ustanovni občni zbor Vincencijeve konference. Dne 26. aprila 1911 pripodpisev vasi Brdo k viški župniji. L. 1911. je SLS pri volitvah prvič nastopila samostojno. Dne 19. sept. 1911 je bila blagoslovljena nova krasna šola, katero je zidal domačin Marinčič. Dne 2. maja 1913 je prišla na Vič drž. policija 9 moč pod vodstvom nadzornika Obreza. Dne 19. aprila 1914 so diletantje viškega prosvetnega društva gostovali v ljubljanskem gledališču za predstavo »Viljem Tell«. V vojni je padlo 55 faranov, kateri pa, žalibog, še danes nimajo niti skromne spominske plošče! Število rojstev pada sorazmerno z napredovanjem fare po številu prebivalcev za 150 odstot. Tudi posledica modernega življenja! L. 1923. smo dobili nove zvonove (prve je med vojno vzel vojaštvo) in so stali 580.200 K.

Vprašanje verificiranja mandatov.

r Belgrad, 2. okt. (Izv.) Tekom jutrišnjega dneva se bo vršilo vprašanje članov verificacijskega odbora. Od tega, kakšni bodo člani, bo seveda odvisen potek razprave v verificacijskem odboru. Z ozirom na sporazum med g. Davidovičem in g. dr. Marinkovičem, kakor tudi z ozirom na sporazum med g. Vukičevićem in ostalimi uglednimi radikali,

je že danes gotovo, da se bodo v verificacijskem odboru nahajali močje, ki bodo vladno volilno politiko odobrili in bodo pri tem gledali samo na to, da se razveljavijo takšni mandati, ki so bili očividno pridobljeni na sleparski in nasilen način. Vse kombinacije, ki so se delale z ozirom na verif. odbor, so brez pomena.

Dr. Leskovar in dr. Natlačen o rezultatih konference predsednikov oblastnih odborov.

r Belgrad, 2. oktobra. (Izv.) Pred odhodom v Maribor je Vaš dopisnik imel priliko govoriti s predsednikom oblastnega odbora mariborske oblasti g. dr. Leskovarjem o poteku konference predsednikov oblastnih odborov cele države, ki je trajala tri dni. O poteku in uspehih konference je dr. Leskovar izjavil med drugim sledeče:

»Potek konference, ki se je bavila s prenosom gotovih agend državne uprave na oblasti, je bil zelo poučen. Pokazalo se je, da se še niso vse oblasti zadostno zavedle pomena samouprav. Mnogo je bilo takih, ki so za vse svoje delo pričakovale iniciative samo od države. Samoupravne oblasti pa so ravno zato, da bi se čim več iniciative prenese na ljudstvo samo, da se da tako prilika, izogniti se onim neokretnostim, ki jih kaže okorni in centralistični državni aparat. Delokrog, ki se sedaj bo prenesel na oblasti, nas ne more povsem zadovoljiti. Je pa to začetek samouprav, čeprav šele skromen začetek. Prepričan pa sem, da se bodo dale v doglednem času razviti iz tega začetka široko zasnovane samouprave, osobito, če bomo našli še vnaprej ono razumevanje, kakor se kaže sedaj. Samo potem samouprav bomo obdržali naše kraje na oni gospodarski in kulturni višini, ki smo jo Slovenci dosegli ravno potem samouprav. Ta nivo pa bomo lahko dvignili še višje. S tem, da se blagostanje našega ljudstva dvigne, se bo dvignilo blagostanje tudi cele naše državne zajednice. Naše zahteve po širših samoupravah torej nikakor niso kake separatistične težnje ali protidržavne. Ravno dobro urejene in propevajoče samoupravne edinice so važne ne samo za gospodarski in kulturni dvig ljudstva, temveč tudi za prospeh cele države. To misel o velikem pomenu samouprav so po našem prizadevanju na sedanji konferenci uvideli tudi zastopniki iz onih krajev, kjer se dosedaj še niso zavedali velikega pomena teh edinic. Zato moramo biti v splošnem z uspehom te konference zadovoljni. Na konferenci je uspelo doseči sporazum glede prenosa agend ministrstva za javna dela, kmetijskega ministrstva in ministrstva za ljudsko zdravstvo. Zasigurani pa so za vse te agende oblastem tudi davčni viri, ki jih je dosedaj prejemale država.

Istotako je Vaš dopisnik imel tudi priliko govoriti s predsednikom ljubljanskega oblastnega odbora g. dr. M. Natlačenom.

G. dr. Natlačen je svoje misli o konferenci predsednikov oblastnih odborov povedal sledeče:

»Moj vtis je ta, da finančni minister g. dr. Bogdan Marković absolutno resno misli s samoupravami. Tako iz njegovih poročil, kakor tudi iz poročil in pojasnil njegovega zastopnika se vidi, da je njegov namen, dati samoupravam ne le vse tiste posle, ki jih predpisuje člen 2. zakona o oblast. in okrajnih samouprav, marveč da hoče sčasoma iti še dlje in doseči s tem dvojce: 1. dvigniti v državi gospodarstvo, ker se je izkazala centralistična državna uprava za takšne naloge nesposobna, 2. državo razbremeniti. Zastopniki oblastnih samouprav so pokazali za to velik interes in pripravljenost. Sem mnenja, da bo šel razvoj v tem smislu, da bodo končno državi ostale samo še agende, ki se morajo v resnici voditi enotno za celo državo. To so: policija, vodstvo zunanje politike, državne finance, pošte, železnice, vojaštvo. Vse drugo pa preide na samouprave, tako da bodo veliki župani samo še čuvarji javne varnosti.

Zlasti se mi zdi važno poudariti, da je konferenca pokazala izredno razumevanje za socialne naloge. Bivši minister za socialno politiko Aca Miovič je izjavil, da v njegovem resoru ni stvari, ki bi mogla preiti v kompetenco oblastnih samouprav, finančni minister pa je sam predlagal, da naj bi prešla takoj otroška zavetišča in invalidski zavodi. Jaz sem šel mnogo dalje in sem med živahnim in splošnim pritiranjem zahteval tudi invalidsko oskrbo, skrb za slepce, gluho-nemice in tako dalje. Popolno soglasje je bilo celo v tem, da mora delavsko zavarovanje preiti v pristojnost oblastne samouprave, ki je danes država v državi.

Ponovno je prišlo do izraza mnenje, da se sedanje oblasti premajhne, da bi zmogle vse tiste naloge, ki se nanje stavijo. Z raznih strani se je načelo vprašanje združitve malih oblasti v enote, ki bi bile zmogljive izvesti večje gospodarske naloge. To stremiljenje je važno zlasti za naše slovenske stališče, po katerem gre stremiljenje za tem, da pride čimprej do združene zadovoljne Slovenije, ki bi kot obsejna oblast bila najboljši branik in varstvo države proti severu in zapadu in bi mogla dati ljudstvu vse, kar potrebuje za kulturni in gospodarski razvoj.